

Campus Obert

**CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS**

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Retorn dels símbols originals

La devolució parcial de l'autogovern al segle XX amb el règim autonòmic s'hauria d'haver completat simbòlicament amb la devolució dels elements històrics, sobretot la cimera, que només tenen sentit en el context de la Festa de l'Estendard. Una vella reivindicació a la qual s'hi haurien de sumar totes les institucions a més de la ciutadania.

La reivindicació de la cimera de la Festa de l'Estendard

♦ Antoni Ignasi Alomar *

La Festa de l'Estendard commemora la conquesta de Mallorca de 1229 com a moment fundacional

del Regne.

La relació entre la monarquia, l'Església i el govern de Mallorca s'ha projectat en l'organització de la Festa. Al segle XIII i primera meitat del XIV aquesta depèn de la

monarquia, que hi implica l'Església; després els feudals amb els cavalls. Martí I en cedeix l'organització a la Universitat concedint-li el permís per a emprar la cimera del drac alat, que es transformarà en rata pinyada a l'escut de Palma.

Al segle XVI i XVII la Universitat cohesiona la població amb el mite de Jaume I, atribuint-li la cimera, altres objectes del portaestendard i unes armes antigues.

El 1715 s'annexiona Mallorca i Eivissa al Regne de Castella, que

imposa els seus símbols i deixa de generar la Festa. Sols el poble i l'Església la mantenen. Ferran VII s'enduu les suposades relíquies de la Conquesta a Madrid amb l'excusa de la degeneració de la Festa de la qual és responsable.

La Renaixença convertirà en símbols nacionals la cimera i els pals de gules en camp d'or, símbol del Casal de Barcelona. La Festa empitjora quan, després de l'incendi de l'Ajuntament de Palma i fins al final de la Dictadura de Franco a la

Festa s'exposa l'asta de l'Estendard sola, sense restituir l'estendard.

Al segle XX el règim autonòmic no suposa la devolució dels elements històrics atribuïts a Jaume I. Es restitueix l'escut del retrat reial, però la Festa de l'Estendard continua mutilada sense la cimera, exposada descontextualitzada a la Real Armeria.

L'Ajuntament de Palma com a hereta de l'organització de la Festa des de la fi del segle XX reclama la devolució de la cimera. La resposta ha estat la tramesa d'una còpia de cartó. Volen ajudar-lo les altres institucions hereves del Regne de Mallorca malgrat l'esquifidesa de les competències.

* Professor associat del departament de Filologia Catalana y Lingüística General (UIB)

► TEMA

Pionera del cinema

La directora de cinema belga Agnès Varda està considerada com una de les pioneres en la nouvelle vague i del cinema feminista, fou també la primera cineasta en obtenir la Palma d'Or i un Oscar, ambdós honorífics. Tot i els seus 90 anys conserva la gran vitalitat i esperem que encara tenguí temps d'aconseguir noves fites artístiques.

La última película de 'Varda by Agnès'

♦ Ainamar Clariana Rodagut *

Agnès Varda, la sensacional directora belga, ha sido homenajeada en la 69 edición de la Berlinale.

Su última película se ha proyectado en la sección oficial fuera de concurso.

Aunque la artista haya declarado su intención de dejar el séptimo ar-

te para dedicarse a la instalación artística, su papel en la historia del cine seguirá siendo fundamental. No únicamente por el referente que es y ha sido, desde la *Nouvelle vague* francesa en los años cincuenta, hasta la actualidad, sino también por habernos legado una enseñanza imperecedera: su forma honesta de mirar el mundo y a quienes lo habitamos.

La autora de *Sin techo ni ley*, filme por el que se llevó el León de

oro de Venecia en 1985, ha llegado a muchas partes del globo terráqueo con películas, como ella misma dice, «radicales». Con películas que no han dado dinero (o casi) a quienes las han producido, porque esa no fue la intención. Y en ese sentido, y más ahora, su trayectoria es una lección de vida en sí misma. Porque, ¿quién sino alguien como Varda, que asume y se responsabiliza de su situación privilegiada en el mundo, puede permitirse experi-

mentar con las formas cinematográficas en cada película? Sin embargo, esto no quiere decir que sea una obligación, sino una decisión, y muy valiente. Valor que comienza en su feminismo precursor, continúa en cada uno de los temas que ha elegido para sus obras, y llega a nuestros días a través del desnudo de sí misma que nos regala. Como bien afirma en la rueda de prensa de la edición de 2019 del festival de cine berlinés, en sus últimas cinco películas se documenta a sí misma, es decir, de una u otra manera, se explica a sí misma. Pero lo hace con tal elegancia que no hay atisbo de egolatría, de autocomplacencia en ellas. Justo lo contrario, podríamos hablar de estilo depurado, de verdad en la ligereza, que tan capaz es de llegar hondo.

* Doctora en Humanitats, Teoria i Estètica de les Arts per la Universitat Pompeu Fabra.

► TEMA

El serial del Brexit

La data marcada per la UE per a la sortida del Regne Unit és el proper 29 de març. Queda poc temps i el govern britànic segueix a l'espera que el Parlament accepti com a mal menor l'acord signat entre Londres i Brussel·les. Mentrestant alguns diputats laboristes aposten per celebrar un segon referèndum.

Una sortida per a no sortir de la UE?

♦ Rafel Puigserver Pou *

Qui ens havia de dir als historiadors i periodistes ara farà tres anys que el referèndum sobre la possible sortida del Regne Unit de la Unió Europea seria tot un serial. Recordem que l'article 50 del Tractat de la Unió Europea ofereix un mecanisme formal de sortida de la UE al país que ho sol·liciti. Després

de la victòria a favor de la sortida britànica per la mínima i de dos anys de negociació tenses entre Londres i Brussel·les s'ha arribat a un acord que no satisfà gaire als diputats pro sortida del parlament britànic. Sobretot la salvaguarda amb el no establiment d'una frontera física amb Irlanda, cosa que va desencadenar el rebuig de bona part del Parlament britànic.

La primera ministra britànica Theresa May, qui durant el referèndum feu campanya a favor de la

permanència, ja no sap com poder sortir dignament del club europeu sense que sembli una rendició. La seva idea, de moment, passar per poder retardar la sortida de la UE i tenir més temps per polir l'acord amb Brussel·les. Però els europeus li han recordat que només estarien disposats a tocar certs punts del pacte però no alterar les parts més importants.

I és que potser per primera vegada en la història del Regne Unit, la UE ha sabut aturar les pretensions

dels antieuropeus Britànics. Els negociadors de la Unió Europea han jugat les seves cartes sabedors que tenen la paella pel mànec. Perquè tot i que el Brexit és una mala solució per a tothom, una sortida sense acord seria molt desastrosa sobretot per a l'economia britànica.

De moment l'opció de repetir el referèndum no està oficialment sobre la taula. Potser una segona consulta amb uns resultats que apuntarien a ser favorables a la permanència dins la UE sigui una manera de quedar en un digne empat. Però tampoc seria necessari fer-lo perquè el tribunal de la UE va sentenciar que el Regne Unit pot desdir-se d'invocar l'article 50 quan vulgui i per tant, en teoria, el Brexit podria arribar a no produir-se mai.

* Doctor en Humanitats i Ciències Socials i Màster en comunicació (UIB)